

Język polski

Gimnazjum

**Scenariusze lekcji
do filmu A. Holland
„Tajemniczy ogród”
(materiały powarsztatowe)**

Opracowanie pod kierunkiem
Joanny Ewy Szkop

ODN w Łomży, 2005 r.

Spis treści

1. Co kryje w sobie tajemniczy ogród? (na podstawie filmu Agnieszki Holland)
Klasa II 3
2. Jesteśmy w jury Festiwalu Filmów dla Dzieci i Młodzieży – czy przyznajemy nagrodę filmowi „Tajemniczy ogród”?
Klasa II 7
3. Film jako synteza sztuk na podstawie „Tajemniczego ogrodu” Agnieszki Holland
Klasa II – III 10

Temat: Co kryje w sobie tajemniczy ogród? (na podstawie filmu Agnieszki Holland).

Klasa II

Czas – 45 minut

Cele

Uczeń:

- prowadzi dyskusję na temat filmu,
- rozumie pojęcie symbolu,
- rozróżnia warstwę realistyczną i symboliczną w obrazie filmowym,
- wygłasza własną opinię na temat filmu,
- redaguje recenzję.

Wiedza i umiejętności polonistyczne:

- bogacenie słownictwa,
- doskonalenie umiejętności redagowania recenzji.

Umiejętności kluczowe:

- skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach,
- prezentacja własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi,
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób,
- odnoszenie do praktyki zdobytej wiedzy,
- poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym,
- efektywne posługiwanie się technologią komputerową.

Metody:

- dyskusja,
- burza mózgów,
- elementy metody problemowej.

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- film „Tajemniczy ogród” Agnieszki Holland,
- cytaty z filmu,
- słowniki języka polskiego,
- słowniki synonimów,
- kolorowe karteczki,
- szary papier.

Przebieg lekcji

I. Zaangażowanie

1. Swobodne wypowiedzi na temat obejrzanego filmu – burza mózgów (np. film był ciekawy, smutny, wzruszający, kończy się optymistycznie, jest pełen zagadkowości itp.).
2. Uświadomienie uczniom problemu: *Na czym polega tajemniczość ogrodu?*
3. Zapisanie tematu i zapoznanie z celami lekcji.

II. Badanie

1. Ćwiczenia słownikowo – frazeologiczne:
 - a) Jak rozumiesz pojęcie „ogród”? (ogród – teren zajęty pod uprawę roślin)
 - b) Wyszukiwanie skojarzeń z wyrazem „ogród”, np.

- c) Wyszukiwanie w słownikach wyrażen i zwrotów ze słowem „ogród”, np.
 - botaniczny, piękny, zagadkowy, szkolny, tajemniczy, kwiatowy,
 - pielęgnować ogród, odpoczywać w ogrodzie.
2. Wyjaśnienie pojęcia „tajemniczy” (sekretny, zagadkowy, kryjący tajemnicę).

III. Przekształcanie

1. Zawieszenie na tablicy cytatu z filmu: *„Tajemniczy ogród przebudził się ze snu do życia. Jeżeli umiecie patrzeć, zobaczycie, że cały świat jest ogrodem.”*
2. Wskazanie wydarzeń realistycznych – omówienie treści filmu:
 - a) historia rodziny Mary i Colina,
 - b) angielska rzeczywistość i jej charakterystyczne elementy (zamek, wrzosowiska, mgły, deszcz),
 - c) relacje między dziećmi a rodzicami, sposób ukazywania przeżyć wewnętrznych,
 - d) postawa młodych bohaterów wobec problemów życiowych.
3. Podział klasy na cztery grupy i przydzielenie każdej jednego z powyższych zagadnień (punkt 2. - a, b, c, d) . Zadaniem grup jest próba odczytania znaczenia symbolicznego w opracowywanej warstwie realistycznej, np.

Gr. I – ad. 2a – tajemniczy ogród symbolem walki życia ze śmiercią, motyw śmierci i życia, trwania i zapomnienia przewija się w historii bohaterów i ogrodu.

Gr. II – ad. 2b – film jest rodzajem magicznej przypowieści o samotności, odrzuceniu, sensie życia i śmierci.

Gr. III – ad. 2c - tajemniczy ogród symbolem odradzających się uczuć między rodzicami a dziećmi, do których inni nie mają dostępu.

Gr. IV – ad. 2d - Mary, Colin i lord są symbolem zwykłych, przeciętnych ludzi postawionych przed trudnymi wyborami życiowymi, rzeczywistość ich przerasta, widz odnajduje w nich siebie.

IV. Prezentacja

1. Prezentacja pracy poszczególnych grup.
2. Dyskusja nad efektami.
3. Sformułowanie wniosku do zapisania: *Film Agnieszki Holland, pozornie prosty w odbiorze, kryje w sobie szczególnie bogatą warstwę symboliczną. Dopiero po jej odkryciu można właściwie zrozumieć przesłanie filmu*

V. Refleksja

1. Rozważanie nad tym , co stanowi o artyzmie obrazu Agnieszki Holland (słowo, muzyka dźwięk zostały użyte oszczędnie na korzyść warstwy plastycznej obrazu; na podkreślenie zasługuje niezwykła umiejętność operowania światłem i barwą).
2. Ocena pracy grup.
3. Zadanie pracy domowej: *Napisz recenzję filmu.*

Opracowanie:
Hanna Bajorek
Teodozja Cedrowska
Dorota Lubiejewska
Grażyna Rakowska

**Temat: Jesteśmy w jury Festiwalu Filmów dla Dzieci i Młodzieży –
czy przyznajemy nagrodę filmowi „Tajemniczy ogród”?**

Klasa II

Czas – 45 minut

Cele

Uczeń:

- zna język dzieła filmowego,
- dokonuje obiektywnej i krytycznej oceny filmu,
- dostrzega i analizuje cechy bohaterów oraz przejawiające się w ich postawach wartości,
- wskazuje zagrożenia w świecie wartości wynikające z niewłaściwych relacji międzyludzkich oraz podaje przykłady i sposoby ich uniknięcia,
- współpracuje w grupie,
- uzasadnia własne zdanie,
- dostrzega sferę symboliczną w dziele filmowym.

Metody:

- burza mózgów,
- słoneczko,
- technika 635,
- rozwiązywanie problemów w zespole,
- pogadanka.

Pomoce:

- kasetę z filmem Agnieszki Holland „Tajemniczy ogród”,
- plakaty dotyczące filmu,
- zadania dla grup – karty pracy.

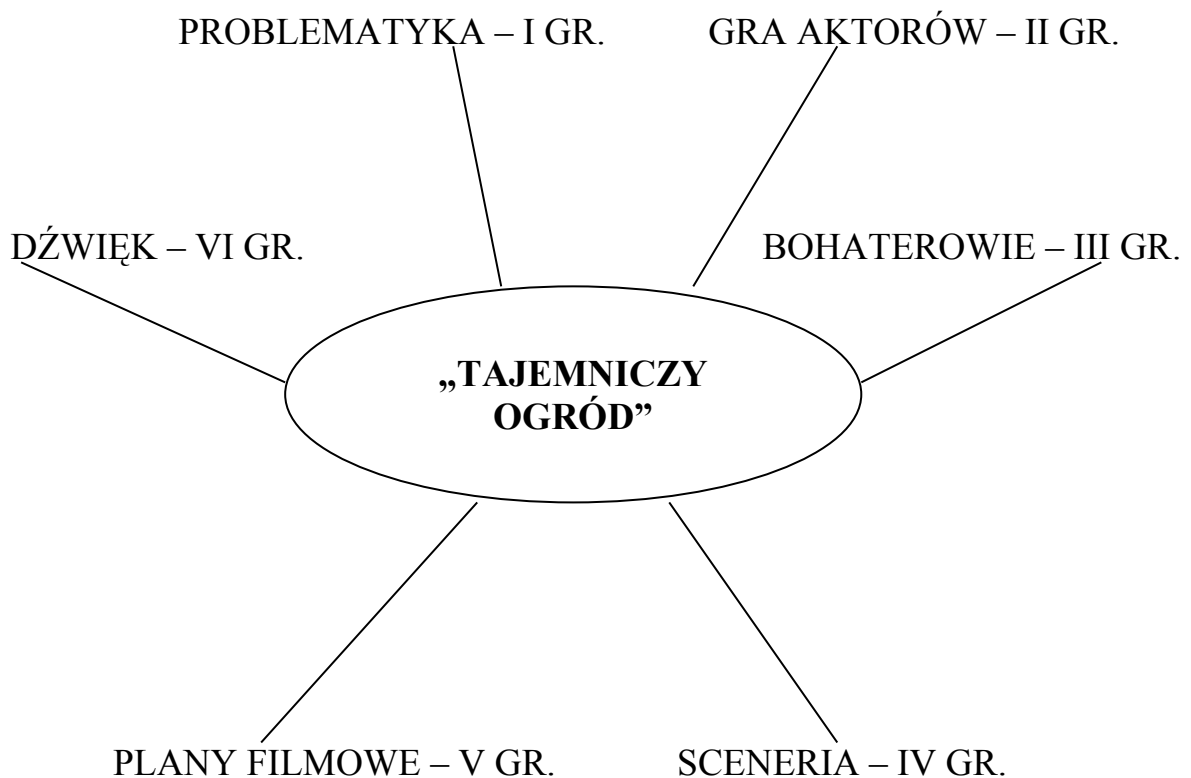
Przebieg lekcji

1. Zaangażowanie:

- skojarzenia związane z tytułem filmu – burza mózgów,
- pogadanka na temat filmu, wyjaśnienie tytułu.

2. Badanie:

- ustalenie możliwych aspektów oceny filmu – słoneczko,
- ocena aspektów - praca w grupach.

3. Przekształcanie – rozwiązywanie problemów w zespole (przydział zadań dla grup):

- I. Jakie problemy porusza film? (technika 635)
- II. Kto gra główne role? Co myślicie o obsadzie aktorskiej?
- III. Którzy bohaterowie są najciekawszy i dlaczego?
- IV. Jaką rolę odgrywa scenografia? Na co zwróciliście uwagę?
- V. Jakie plany filmowe dominują w filmie? Za pomocą jakich planów ukazano tajemniczy ogród?
- VI. Na czym polega funkcja dźwięku? Czy muzyka odgrywa dużą rolę w filmie?

4. Prezentacja – przedstawienie rezultatów pracy poszczególnych grup.

5. Refleksja i ewaluacja – ogólna ocena obejrzanego filmu, wypowiedzi na temat lekcji, uzasadnianie swojego zdania, zapisanie wniosku.
6. Praca domowa (do wyboru):
 - Napisz recenzję obejrzanego filmu.
 - Przedstaw swoje wrażenia po obejrzeniu filmu.

Opracowanie:

Elżbieta Chludzińska

Iwona Listowska

Anna Pańkowska

Barbara Przeździecka

Hanna Stec

Krystyna Wiśniewska

**Temat: Film jako synteza sztuk na podstawie „Tajemniczego ogrodu”
Agnieszki Holland.**

Klasa II - III

Czas – 2 x 45 minut

Cele

Uczeń:

- poznaje różnorodne tekstów kultury,
- właściwie odbiera i analizuje dzieło filmowe,
- posiada wiedzę na temat tworzywa filmowego,
- formułuje przesłanie dzieła filmowego,
- pojmuje film jako syntezę sztuk.

Wiedza i umiejętności polonistyczne:

- czytanie ze zrozumieniem,
- plany i perspektywy filmowe,
- rola światła, dźwięku, słowa i obrazu w filmie.

Umiejętności kluczowe:

- skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach,
- prezentacja własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi,
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym,
- efektywne posługiwanie się technologią komputerową,
- ocenianie własnej nauki.

Metody:

- polimetoda (poszukująca, rozwiązywanie problemów w zespole).

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- płyty CD i DVD z filmem „Tajemniczy ogród” Agnieszki Holland,
- koperty z zadaniami i materiałami dla grup.

STRUKTURA LEKCJI	ZADANIA DO WYKONANIA	UMIEJĘTNOŚCI KLUCZOWE	UWAGI
ZAANGAŻOWANIE	1. Wyjaśnienie celu lekcji. 2. Podanie tematu. 3. Podział klasy na zespoły. 4. Rozdanie kopert z zadaniami.	<ul style="list-style-type: none"> • słuchanie • komunikacja nauczyciel-uczeń • przydział ról w zespole 	N-l stwarza ramy organizacyjne lekcji. 10 min
BADANIE	5. Zapoznanie się poszczególnych grup z treścią przydzielonych zadań – załącznik.	<ul style="list-style-type: none"> • czytanie ze zrozumieniem • planowanie i organizacja własnej pracy • współdziałanie w zespole • komunikacja uczeń – uczeń 	N-l czuwa nad przebiegiem pracy, w razie potrzeby doradza, pomaga. 5 min
PRZEKSZTAŁCANIE	6. Wykonywanie zadań w grupach.	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie problemów • porozumiewanie się w grupie 	40 min
PREZENTACJA	7. Przedstawienie wyników pracy grup przez sprawozdawców.	<ul style="list-style-type: none"> • poprawne posługiwanie się językiem ojczystym • przekonujące przedstawienie stanowiska zespołu 	25 min
REFLEKSJA	8. Wniosek – film jest syntezą sztuk. 9. Analiza stopnia wykonania zadania. 10. Ocena pracy grupy i jej członków.	<ul style="list-style-type: none"> • komunikacja uczniowie – nauczyciel • ocena własnej nauki 	10 min

ZAŁĄCZNIK

Zadania dla grup

Grupa I

1. Wykorzystując otrzymane materiały, przypomnijcie, wiadomości na temat rodzajów i funkcji planów filmowych.
2. Wybierzcie fragmenty filmu ilustrujące poszczególne plany filmowe.
3. Określcie funkcje różnych planów.

Grupa II

1. Wykorzystując otrzymane materiały, przypomnijcie, wiadomości na temat rodzajów i funkcji perspektyw filmowych.
2. Wybierzcie fragmenty filmu ilustrujące poszczególne perspektywy filmowe.
3. Określcie funkcje różnych perspektyw.

Grupa III

1. Wykorzystując otrzymane materiały, przypomnijcie, wiadomości na temat rodzajów i funkcji dźwięku w filmie (dźwięki naturalne, muzyka).
2. Wybierzcie fragmenty filmu ilustrujące dźwięk jako tworzywo filmu.
3. Określcie funkcję dźwięku.

Grupa IV

1. Wykorzystując otrzymane materiały, przypomnijcie, wiadomości na temat światła jako tworzywa filmu.
2. Wybierzcie fragmenty filmu ilustrujące rolę światła.
3. Określcie funkcję światła.

Grupa V

1. Przygotujcie dubbing wybranej sceny zbiorowej
2. Określcie funkcje słowa w filmie.

Opracowanie:

Dorota Cybulska

Grażyna Pieścik

Joanna Wiśniewska

Joanna Wiśniewska

Grzegorz Witkowski